

แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช*

A GUIDELINE OF BUDGET ADMINISTRATION ACCORDING TO GOOD GOVERNANCE SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE NAKHON SI THAMMARAT

พัชรินทร์ ปรีชา*, บุญเลิศ วีระพรกานต์, มะลิวัลย์ โยธารักษ์

Patcharin Preecha, Boonlert Weeraponkan, Maliwant Yotarak

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

*Corresponding author E-mail: 6403202040@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 3) นำเสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน ศึกษาแนวทางโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และนำเสนอแนวทางโดยการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชี 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การดำเนินการในบางขั้นตอนไม่เป็นไปตามกระบวนการต้องมีการปรับปรุงการทำงาน 2) แนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชี และ 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยทุกขั้นตอนดำเนินการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล 3) ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า ทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: การบริหาร, งานงบประมาณ, หลักธรรมาภิบาล, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the state of budget administration of schools under the secondary educational service area office Nakhon Si Thammarat 2) study budget management guidelines according to the principles of good governance of schools under the secondary educational service area office Nakhon Si Thammarat 3) present budget management guidelines according to good governance for secondary schools under the secondary educational service area office Nakhon Si Thammarat. The study was a qualitative research regulation. data were collected through in-depth interviews 15 key informants, study and outline guidelines through in-depth interviews 5 experts, and 7 competent persons in a group discussion. The results of the study revealed that: 1) The state of budget administration of schools under the secondary educational service area office Nakhon Si Thammarat: there are 7 steps in operation, consisting of 1) budget preparation and proposal 2) budget allocation 3) inspection, monitoring, evaluation and reporting on the use of funds and performance results 4) mobilizing resources and investment for study 5) financial management, 6) accounting management, and 7) supplies and asset management. some actions are not in accordance with the process and still need to be modified. 2) Guidelines for budget management of schools under the secondary educational service area office Nakhon Si Thammarat: there are 7 steps in operation, consisting of 1) budget preparation and proposal 2) budget allocation 3) inspection, monitoring, evaluation and reporting on the use of funds and performance results 4) mobilizing resources and investment for Study 5) financial management, 6) accounting management, and 7) supplies and asset management. Every step is carried out using good governance principles. 3) The experts examined the budget management guidelines of schools under the secondary educational service area office Nakhon Si Thammarat and found that everyone agreed that they were appropriate, beneficial, and applicable.

Keywords: Administration, Budgeting, Good Governance, The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลัก ในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข เนื่องจากการศึกษามีบทบาท สำคัญ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการ บริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

ในขณะเดียวกัน การบริหารงบประมาณถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานทุกองค์กร ทุก หน่วยงานมีความปรารถนาและมีความจำเป็นต้องใช้ เพื่อให้สามารถดำเนินงานไปได้อย่างคล่องตัวมากยิ่งขึ้น ซึ่งใน



หน่วยงานจะต้องจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถใช้งบประมาณที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) อย่างไรก็ตาม การบริหารงบประมาณ พบว่ายังประสบปัญหาหลายด้านอันที่เกิดจากตัวบุคคล และระบบงาน ส่งผลเสียต่อการบริหารงานของผู้บริหารเป็นอย่างมากเพราะว่างานงบประมาณและการเงินเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานอื่น ๆ ให้คล่องตัว หากผิดพลาดจะมีผลเสียที่เห็นเด่นชัดกว่างานอื่น ๆ จึงทำให้ผู้บริหารงบประมาณต้องประสบปัญหานานัปการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุด กล่าวคือใช้เงินน้อยได้งานมาก ประหยัดเวลา และไม่ผิดระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ดร.ณิ จาปาทอง, 2549)

ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องดำเนินงานต่าง ๆ ให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยยึดหลักของการบริหารหรือการปกครองที่มีความถูกต้อง มีความยุติธรรม นั่นคือ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ หลักธรรมาภิบาล ภายใต้หลักการสำคัญ 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เกิดความเชื่อถือในสถานศึกษา ช่วยลดการทุจริต คอรัปชั่น อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง องค์การที่โปร่งใสม่อมได้รับความไว้วางใจ ย่อมสร้างความเชื่อมั่น ให้กับประชาชนตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของผู้บริหารและความเจริญก้าวหน้าขององค์กร (สุธรรม ส่งศิริ, 2559) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับโรงเรียนมากที่สุด และมีหน้าที่รับผิดชอบการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การดำเนินงาน การจัดการศึกษาทุกระดับในความรับผิดชอบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าในการบริหารงบประมาณที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น มิใช่เพียงแต่รัฐหรือกระทรวงเท่านั้นที่จะสามารถพัฒนาการศึกษาให้ดีขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการในสถานศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักของสถานศึกษาทุกระดับ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาให้มีธรรมาภิบาล อันส่งผลให้ด้านการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกันบนพื้นฐานที่เป็นไปตามระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับกฎหมาย เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ ศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ วิจัยเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพด้านการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัย

คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 15 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 3 คน หัวหน้างานงบประมาณโรงเรียน 4 คน ครูที่ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่การเงิน 5 คน ครูผู้ให้บริการในโรงเรียน 3 คน

ขั้นที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นประธานสหวิทยาเขต 1 คน หัวหน้างานงบประมาณโรงเรียน 1 คน ครูที่ปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่การเงิน 1 คน นักวิชาการตรวจสอบภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 1 คน ผู้อำนวยการกลุ่มงานงบประมาณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 1 คน ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในการจัดทำแนวทาง

ขั้นที่ 3 การนำเสนอแนวทางทางการบริหารงบประมาณที่บูรณาการตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เก็บข้อมูล โดยการจัดสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประกอบไปด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นประธานสหวิทยาเขต 2 คน ผู้อำนวยการกลุ่มงานงบประมาณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 1 คน หัวหน้างานงบประมาณโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 2 คน นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษา 1 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยนำรายละเอียดจากการสนทนากลุ่ม นำความเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข จัดทำฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช พบว่า มีข้อบ่งชี้ 7 ด้านคือ

1.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ มีสภาพการดำเนินงาน คือ การวิเคราะห์และพัฒนา นโยบายการศึกษา จัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ วิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา (ปิยพร ถาวะราภรณ์, 2565)

1.2 การจัดสรรงบประมาณ มีสภาพการดำเนินงาน คือ การจัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณ โดยศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณ ที่สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งผ่านเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งให้สถานศึกษาทราบในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการจัดสรรงบประมาณ ตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรที่เขตพื้นที่การศึกษา แจ้งตลอดจนตรวจสอบวงเงินนอกงบประมาณที่ได้จากแผนการระดมทรัพยากร

1.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน มีสภาพการดำเนินงาน คือ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานของ



สถานศึกษา ทางคณะกรรมการกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการที่รับผิดชอบในการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ทำการศึกษาและนำข้อมูลในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง เช่น การวางแผนกลยุทธ์ การคำนวณต้นทุนการผลิต การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การบริหารสินทรัพย์ มาสรุปเป็นประเด็นของการรายงาน โดยแบบรายงานตามประเด็นในรอบระยะเวลาบัญชีของการรายงาน

1.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีสภาพการดำเนินงาน คือ ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายในสถานศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาทราบรายการสินทรัพย์ของสถานศึกษาเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน สนับสนุนให้บุคลากร และสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์แหล่งทรัพยากร บุคคล หน่วยงานองค์กรและท้องถิ่นที่มีศักยภาพ ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา ตลอดจนติดต่อประสานความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม

1.5 การบริหารการเงิน มีสภาพการดำเนินงาน คือ การรับเงินให้รับเป็นเงินสด การรับเงินเป็นเช็ค หรือ ดราฟ หรือตราสารอย่างอื่นให้ปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนดว่าด้วยการนั้น การจ่ายเงินทุกครั้งต้องมีหลักฐานการจ่าย เช่น ใบเสร็จรับเงิน ซึ่งผู้รับเงินออกให้ ใบรับรองการจ่ายเงิน เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงินให้ส่วนราชการจัดให้มีการตรวจสอบเงินในสมุดบัญชีเงินสดหรือบัญชีเงินฝากธนาคารกับหลักฐานการจ่ายในวันนั้น ถ้าปรากฏว่าถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจสอบลงลายมือชื่อกำกับยอดเงินคงเหลือไว้ในบัญชีนั้น ๆ (สาลีพร เจริญรูป, 2565)

1.6 การบริหารบัญชี มีสภาพการดำเนินงาน คือ ตั้งยอดบัญชีระหว่างปีงบประมาณ จัดทำกระดาษทำการ โดยปรับปรุงบัญชีเงินงบประมาณ บันทึกเปิดบัญชีคงค้าง โดยบันทึกรายการด้านเดบิต ในบัญชีแยกประเภท บันทึกบัญชีประจำวัน สรุปรายการบันทึกบัญชีทุกวันทำการ ปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสด และการฝากธนาคารตามรายการเงินคงเหลือประจำวันและบัญชียอดฝากธนาคาร

1.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีสภาพการดำเนินงาน คือ จัดทำแผนระยะสั้น และแผนระยะยาว ตามนโยบายและภารกิจของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการ ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีขอบข่ายการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การจัดทำและเสนอของงบประมาณ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบการรับจ่ายเงินประจำวัน มีการประชุมกำหนดเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ เพื่อวางแผนให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย มีระบบข้อมูลสารสนเทศสนับสนุนการวางแผนและจัดสรรงบประมาณ (ประเสริฐ ธาณรัตน์, 2565)

2.2 การจัดสรรงบประมาณ ติดตามการจัดสรรงบประมาณ การโอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณในโรงเรียนเป็นไปอย่างโปร่งใส ชัดเจน เป็นธรรม จัดสรรงบประมาณให้กับสถานศึกษาให้ถูกต้อง ในกรณีที่ กรมต้นสังกัดจัดสรร งบประมาณให้กับเขตพื้นที่การศึกษาในลักษณะวงเงินรวมทั้งเขต รวบรวมเกณฑ์การจัดสรร กรณีที่ กรมต้นสังกัด จัดสรรงบประมาณ ให้หน่วยงานในสังกัดโดยตรง

2.3 การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน จัดให้มีการตรวจสอบการรับการเงินประจำวันตามระเบียบ มีคณะกรรมการเก็บรักษาบัญชีและดำเนินการ

ตามระเบียบ รายงานสภาพทางการเงินทุกไตรมาสเพื่อเสนอยังหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งให้มีผู้ตรวจสอบงานการเงิน บัญชี เปิดเผยข้อมูลรายงานการเงินและผลการดำเนินงานแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา จัดให้มีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา การหารายได้และผลประโยชน์ซึ่งเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ รายงานผลการดำเนินงานของสวัสดิการต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการระดมทุนเพื่อหารายได้ให้แก่โรงเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของโรงเรียนในการหารายได้หรือระดมทุนให้กับโรงเรียนได้มากที่สุด (สุชาดา สุขแก้ว, 2565)

2.5 ด้านการบริหารการเงิน สร้างวินัยทางการเงินด้วยการรักษาผลประโยชน์การบริหารเงินให้กับโรงเรียน การบริหารการเงินของโรงเรียนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต นโยบายบริหารการเงินสอดคล้องกับเป้าหมายของระบบงานที่โรงเรียนตั้งไว้ สนับสนุนให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานทางการเงิน กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติให้ครูและบุคลากรในการบริหารเงินของโรงเรียน

2.6 การบริหารบัญชี จัดระบบการบริหารบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานและระเบียบ จัดทำเอกสารหลักฐาน การควบคุมและการเบิกจ่าย วิเคราะห์ปัญหาการเบิกจ่ายเงินที่ส่งผลถึงการบริหารงบประมาณโรงเรียน เพื่อให้เกิดความถูกต้อง แต่งตั้งครูที่มีความสามารถและเหมาะสมในการเป็นเจ้าหน้าที่บัญชีของโรงเรียน จัดทำบัญชีตามระบบของบัญชีหน่วยงานย่อย ซึ่งมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ จัดเก็บและรักษาพัสดุอย่างเป็นระบบในการใช้งานและมีความปลอดภัยและพร้อมที่จะใช้งานเมื่อต้องการใช้ จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานด้านการควบคุมพัสดุ โดยมีบุคลากรที่รับผิดชอบชัดเจน จัดทำระบบบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ในแต่ละปีงบประมาณถูกต้องเป็นปัจจุบัน ตามข้อกำหนดและระเบียบ แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุที่ต้องมีคณะทำงานมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ การกระจายอำนาจและมอบหมายเพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างในวงเงินที่ได้รับมอบหมาย ระเบียบและขั้นตอนที่สนับสนุนให้เกิดการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการนำเสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

จากการนำเสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างตามองค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ ซึ่งเป็น แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

อภิปรายผล

งานวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของราชการอย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ วิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณตามงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนการใช้จ่ายเงินภายใต้ความร่วมมือ



ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การจัดสรรงบประมาณตามที่สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ เป็นหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการจัดสรรงบประมาณ โดยจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณจัดลำดับความสำคัญและกำหนดงบประมาณของแต่ละสายงาน งาน โครงการ ให้เป็นไปตามกรอบวงเงินงบประมาณ นำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณโดยขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา แจ้งจัดสรรวงเงิน และจัดทำข้อตกลงของหน่วยงานภายในสถานศึกษา เพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณนั้น มีการรายงานผล การดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดแผนงาน งาน โครงการ คณะกรรมการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ รวบรวมข้อมูลดำเนินการเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและสมาคมครูและผู้บริหารนักเรียน ขอความร่วมมือจากบุคคลในพื้นที่และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมสนับสนุนการใช้อุปกรณ์และทรัพยากรในการเรียนการสอนหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา อีกทั้งยังมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีและขาดแคลนทุนทรัพย์ในทุกปีโดยทุนการศึกษานี้มาจากงบประมาณที่จัดสรรของโรงเรียนและการระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อขอการสนับสนุนการศึกษาภายในสถานศึกษาซึ่งได้รับความร่วมมือและให้การสนับสนุน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับโรงเรียนมากที่สุด และมีหน้าที่รับผิดชอบการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การดำเนินงาน การจัดการศึกษาทุกระดับในความรับผิดชอบ การวางแผนและโครงการ การจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณ การบริหารการเงินและพัสดุ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การนิเทศการศึกษา การติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช, 2561) การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาว่ามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) อีกทั้งการบริหารงบประมาณมุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน คือ การวางแผนงบประมาณการคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดหาพัสดุ การบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์การตรวจสอบภายใน (จีระ งอกศิลป์, 2548) โดยจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2. แนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ควรตรวจสอบการจัดทำบัญชี การทำรายงานการเงินและงบการเงินเป็นไปตามรูปแบบบัญชีทะเบียนการเงินหรือรูปแบบการรายงานที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบการรับจ่ายเงินประจำวันให้ ควรกำหนดเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ รายงานสภาพทางการเงินทุกไตรมาสเพื่อเสนอยังหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้งให้มีผู้ตรวจสอบงานการเงิน บัญชี จัดให้มีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา การหารายได้และผลประโยชน์ซึ่งเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติให้ครูและบุคลากรในการบริหารเงินของโรงเรียน แต่งตั้งครูที่มีความสามารถและเหมาะสมในการเป็นเจ้าหน้าที่บัญชีของโรงเรียน จัดทำบัญชีตามระบบของบัญชีหน่วยงานย่อย ซึ่งมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานด้านการควบคุมพัสดุโดยมีบุคลากรที่รับผิดชอบชัดเจนเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้องของธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่

ดี พ.ศ. 2542 นั้น การบริหารงานทุกองค์การต้องมีหลักเกณฑ์และความถูกต้องระเบียบมีการปฏิบัติอย่างเสมอภาค เป็นธรรมกับทุกฝ่ายโดยเท่าเทียมกันทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของ กฎหมาย มีความถูกต้องยุติธรรม มี คุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานต้องมีกฎ ระเบียบวินัย แบบแผน มีกระบวนการอย่างถูกต้องชัดเจน ทุก ๆ งานต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ยึดหลักความถูกต้อง และต้องอยู่บนกฎระเบียบ ชัดเจน ทันเหตุการณ์ ตรงไปตรงมา มี ที่มาที่ไปที่ชัดเจนน มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้กับ บุคคลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการดำเนินนโยบาย มีส่วนร่วมในการควบคุมการ ปฏิบัติงานของสถาบัน การมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดกระบวนการตรวจสอบและเรียกร้องในกรณีที่เกิดความสงสัยต่าง ๆ กำหนดภารกิจของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ทุกคนรู้หน้าที่ของตนว่าจะต้องทำอะไรและเข้าใจในหน้าที่ของ ตนเองอย่างชัดเจน ยึดหลักความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน และยึดหลัก ความประหยัดและความคุ้มค่า ซึ่งจำเป็นจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่ผู้รับบริการหรือบุคลากรโดยมีส่วนร่วมและให้ เกิดประโยชน์คุ้มค่า (ปัญญา ฉายะจินตวงศ์และรัชณี ภูตระกูล, 2545) สอดคล้องกับแสงเทียน จิตโรชิตี ได้วิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล สำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลอง หลวง จังหวัดปทุมธานี 1) ระดับการบริหารงบประมาณของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทั้ง 10 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้าน หลักการกระจาย อำนาจด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักการรับผิดชอบ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลัก ประสิทธิภาพ และด้านหลักประสิทธิภาพ (แสงเทียน จิตโรชิตี, 2560) และสอดคล้องกับพระปลัดไพโรวัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนัก การศึกษาสำนักงานเขตสายไหมกรุงเทพมหานคร พบว่าครุมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรร มาภิบาลภาพรวมอยู่ในระดับมากคือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลัก ความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักนิติธรรมตามลำดับ (พระปลัดไพโร วัลย์ ชาคโร (ศรีเมือง), 2558)

3. นำเสนอแนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ดำเนินการ 7 ด้าน คือ 1) ด้านการ จัดทำและเสนอของบประมาณ ควรวิเคราะห์ภารกิจของหน่วยงานและสถานศึกษาถึงความจำเป็นโดยรวบรวม ข้อมูลและความต้องการด้านงบประมาณและทรัพยากรของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา เตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งงบประมาณ ตามระบบงบประมาณที่กำหนดไว้ มีกระบวนการขั้นตอนในการวางแผนงบประมาณการ พิจารณานุมัติดำเนินงานตามแผนและการกำกับติดตามประเมินผลที่เป็นระบบ 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณในโรงเรียนเป็นไปอย่างโปร่งใส ชัดเจน เป็นธรรม ตรวจสอบได้และเกิดจากการมีส่วน ร่วมกันของครูและบุคลากร ควรรวบรวมเกณฑ์การจัดสรร กรณีที่ กรมต้นสังกัด จัดสรรงบประมาณ ให้หน่วยงาน ในสังกัดโดยตรง 3) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ควร จัดให้มีการตรวจสอบการรับการจ่ายเงินประจำวันตามระเบียบ จัดทำรายงานการเงินที่สมบูรณ์และครบถ้วนตาม มาตรฐานการบัญชี 4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา รายงานผลการดำเนินงานของ สวัสดิการต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ จัดให้มีการตรวจสอบ กำกับติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงานการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ควรนำรายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการระดม ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประประสิทธิภาพ 5) ด้านการบริหารการเงิน ควรกำหนดนโยบายบริหารการเงิน สอดคล้องกับเป้าหมายของระบบงานที่โรงเรียนตั้งไว้ ควรสร้างวินัยทางการเงินด้วยการรักษาผลประโยชน์การ บริหารเงินให้กับโรงเรียน ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติให้ครูและบุคลากรในการบริหาร

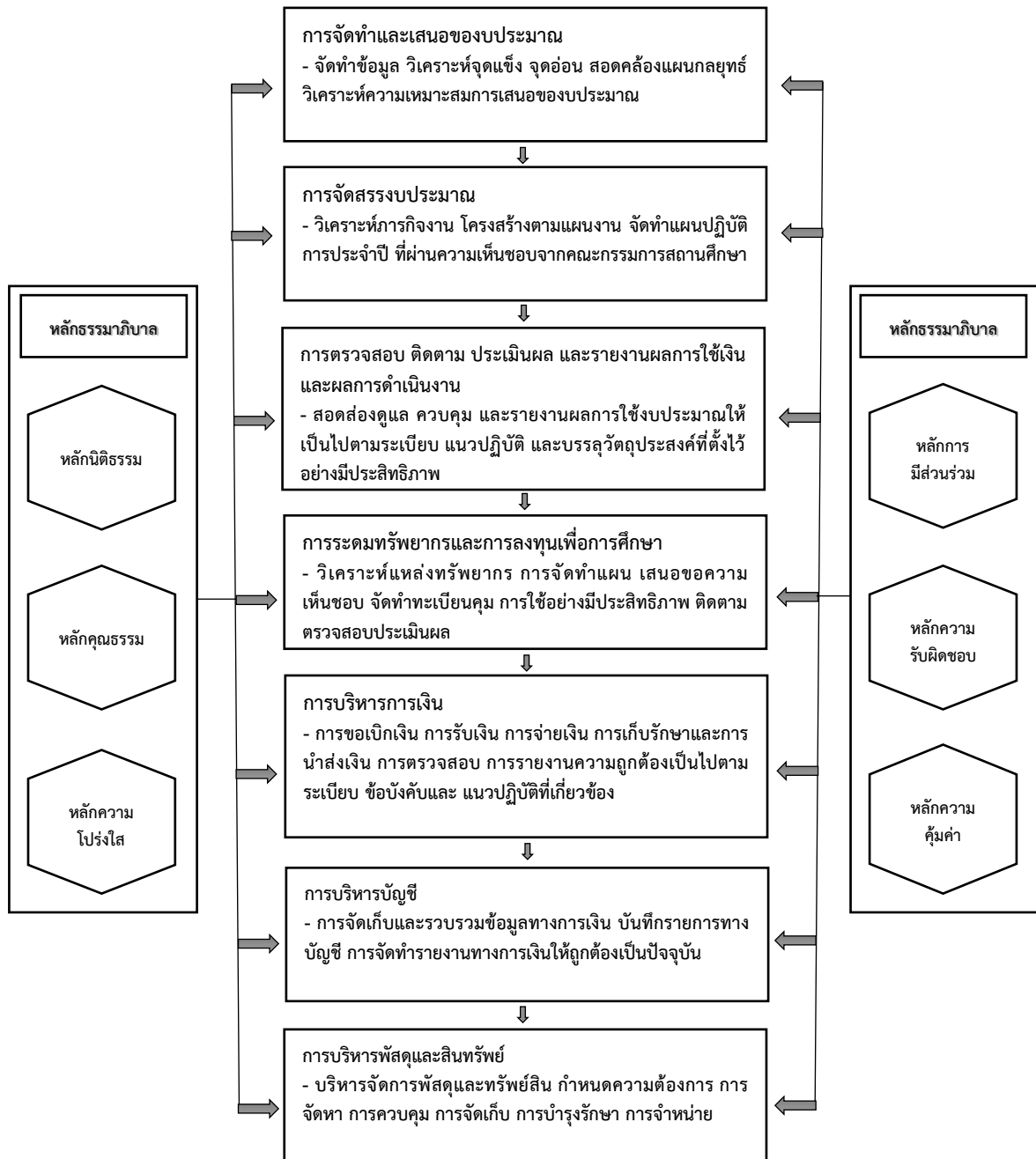


เงินของโรงเรียน ควรมีการปรับปรุงวางแผนเพื่อพัฒนาระบบการบริหารการเงินให้มีประสิทธิภาพ 6) ด้านการบริหารบัญชี ควรจัดระบบการบริหารบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานและระเบียบ จัดทำเอกสารหลักฐาน การควบคุม และการเบิกจ่าย จัดทำบัญชีตามระบบของบัญชีหน่วยงานย่อย ซึ่งมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน 7) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ควรการจัดเก็บและรักษาพัสดุอย่างเป็นระบบในการใช้งานและมีความปลอดภัยและพร้อมที่จะใช้งานเมื่อต้องการใช้ ควรจัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานด้านการควบคุมพัสดุโดยมีบุคลากรที่รับผิดชอบชัดเจน ควรการกระจายอำนาจและมอบหมายเพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างในวงเงินที่ได้รับมอบหมาย เพราะว่าตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) และที่แก้ไขเพิ่มเติม) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ได้กำหนดให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องดำเนินงานต่าง ๆ ให้อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ถือเป็นหลักสำคัญในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย โดยยึดหลักของการบริหารหรือการปกครองที่มีความถูกต้อง มีความยุติธรรม นั่นคือ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ หลักธรรมาภิบาล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) สอดคล้องกับสมาน รังสียกฤษฎี กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลว่าเป็นการบริหารที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดกระบวนการทำงาน จัดองค์การการจัดสรรบุคคลและมีการใช้ทรัพยากร สาธารณะอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม มีการดำเนินการและการให้บริการประชาชนที่ให้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจและ กระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ (สมาน รังสียกฤษฎี, 2553) และสอดคล้องกับ แสงเทียน จิตรโชติ ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล สำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ข้อเสนอแนะแนวทางการการบริหาร งบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุดในระดับผู้บริหารทุกท่านได้ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหาร งบประมาณ โรงเรียนทุกโรงเรียนจะมีการพัฒนาที่เจริญยิ่งขึ้นไป รองลงมาในระดับต้องสำรวจความถนัดและความสนใจของบุคลากรแล้วจึงมอบหมายงาน ประเด็นบุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องทำงานและรับทราบการ ดำเนินการการเบิกจ่ายงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ประเด็นควรเพิ่มการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลให้มาก/ การให้ความรู้เรื่องหลักธรรมาภิบาล ประเด็นควรนำข้อเสนอแนะของครู มาร่วมพิจารณาหาผลดี ผลเสียในการ ดำเนินงาน (แสงเทียน จิตรโชติ, 2560)

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ในการบริหารงานงบประมาณทั้ง 7 ด้าน บริหารงานภายใต้ความถูกต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยยึดหลักการบริหารงานงบประมาณ เป็นกรอบแนวทางด้านการบริหารและใช้หลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ช่วยเป็นกรอบในการสร้างวัฒนธรรมที่ดีงามในองค์กรเพื่อให้การบริหารเกิดความถูกต้องเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป ดังนี้

แนวทางการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช



ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

แนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ในการบริหารงานงบประมาณทั้ง 7 ด้าน คือ 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชี



และ 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ บริหารงานภายใต้ความถูกต้องโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยยึดหลักการ บริหารงานงบประมาณ เป็นกรอบแนวทางด้านการบริหารและใช้หลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ช่วยเป็นกรอบใน การสร้างวัฒนธรรมที่ดีงามในองค์กรเพื่อให้การบริหารเกิดความถูกต้องเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคมต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ควรมีแนวการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลที่เป็นระบบ 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด ให้มีความพร้อมในการบริหารงบประมาณหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานได้มีทิศทางในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ควรจัดทำหลักสูตรการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาโดยเฉพาะ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบนำไปปรับใช้ในสถานศึกษาที่ตนเองรับผิดชอบ 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1) สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยมาปรับใช้ในการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีการจัดทำคู่มือการบริหารงบประมาณ เพื่อให้ครูและบุคลากรเกิดความเข้าใจและนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้องและชัดเจน 2) สถานศึกษาควรจัดทำให้มีบุคลากรที่มีความรู้ทางการเงินการบัญชีโดยตรงมาปฏิบัติงาน 3) สถานศึกษาควรจัดการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ โดยจัดทำเป็นหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ระดับกลาง และระดับขั้นสูง โดยหมุนเวียนกันให้ครูและบุคลากรเข้าอบรมกันทุกคนในทุกหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง 4) สถานศึกษาควรจัดการประชุม คณะกรรมการศึกษา ชุมชนเพื่อวางแผนร่วมกันและขอระดมเงินทุน จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนชี้แจงเหตุผลของโครงการต่าง ๆ ในสถานศึกษาเพื่อขอความสนับสนุนจากผู้ปกครองให้การสนับสนุน 5) สถานศึกษาควรจัดหาโปรแกรมมาใช้งานสำหรับระบบงานพัสดุเพื่อที่จะช่วยในการวิเคราะห์ความต้องการวัสดุของแต่ละฝ่ายงานและช่วยในการวางแผนจัดการพัสดุให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการใช้ในแต่ละปีงบประมาณ 6) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการบริหารสินทรัพย์อย่างชัดเจนและรับรู้โดยทั่วกัน 7) สถานศึกษาควรจัดให้มีคู่มือปฏิบัติงานและมาตรฐานการรายงานการเงินและผลการดำเนินงานสำหรับครูและบุคลากร 3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยแนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอื่น ๆ 2) ควรมีการวิจัยถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช 3) ควรมีการศึกษา การบริหารงานงบประมาณโดยใช้หลักธรรมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546. เรียกใช้เมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564 จาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). แนวการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิระ งอกศิลป์. (2548). กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ดร.ณิ จำปาทอง. (2549). ความเสมอภาคทางการศึกษา: สาเหตุใหญ่แห่งความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ประเสริฐ ธาณรัตน์. (21 ตุลาคม 2565). แนวทางการดำเนินการด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ. (พัชรินทร์ ปรีชา, ผู้สัมภาษณ์)
- ปัญญา ฉายะจินตวงศ์และรัชณี ภูตระกูล. (2545). ธรรมาภิบาลกับสังคมไทย. วารสารดำรงราชานภาพ, 3(7), 6 – 11.

- ปิยพร ถาวะราภรณ์. (16 สิงหาคม 2565). สภาพการจัดทำและเสนอของบประมาณของสถานศึกษา. (พัชรินทร์ ปรีชา, ผู้สัมภาษณ์)
- พระปลัดไพโรจน์ ชาติโร (ศรีเมือง). (2558). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1 (19 สิงหาคม 2542).
- สมาน รังสิโยภุชฎี. (2553). การบริหารราชการไทย: อดีตปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- สาลิพร เจริญรูป. (24 สิงหาคม 2565). ผลการดำเนินการการบริหารการเงินของสถานศึกษา. (พัชรินทร์ ปรีชา, ผู้สัมภาษณ์)
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช. (2561). การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาว่า มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ. เรียกใช้เมื่อ 18 สิงหาคม 2564 จาก <http://www.Sea12.go.th/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). การบริหารการเงินในโรงเรียน มลรัฐออสเตรเลียใต้. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สุชาดา สุขแก้ว. (31 ตุลาคม 2565). แนวทางการดำเนินการด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา. (พัชรินทร์ ปรีชา, ผู้สัมภาษณ์)
- สุธรรม สงศิริ. (2559). ธรรมาภิบาล. เรียกใช้เมื่อ 17 สิงหาคม 2564 จาก <http://th.wikipedia.org>
- แสงเทียน จิตรโชติ. (2560). แนวทางการบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล สำหรับสถานศึกษาขยายโอกาส ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.